

Socialkontoret

Tillämpningsanvisningar – Avgifter inom vård och omsorg

Gäller från och med 2019-02-01

Fastställt: 2019-01-31 § 6, dnr SN 19/18

Omfattar: Socialtjänsten, vård och omsorg

Dokumentägare/dokumentansvarig: verksamhetschef Hemtjänst och kommunal hälso- och sjukvård

Revideras: vid behov

Innehåll

Inledning	3
1.1 Lagstiftning och rekommendationer	3
2 Grunderna vid beslut om avgift	4
2.1 Avgiftstaxa	4
2.2 Högkostnadsskydd (hemtjänst)	4
2.3 Högkostnadsskydd (för boende i särskilt boende).....	4
2.4 Förbehållsbelopp	4
2.5 Minimibelopp	4
3 Beräkning av avgiftsutrymme	6
3.1 Uppgiftslämning	6
3.2 Generell jämkning - ensamståendes flytt till särskild boendeform.....	7
3.3 Överklagning	7
4 Avgifter.....	8
4.1 Hemtjänst	8
4.2 Omvårdnad och service.....	8
4.3 Kost	9
4.4 Avgift för Hälso- & Sjukvård (gäller fr.o.m.19-02-01).....	9
4.5 Övriga avgifter	9
5 Frånvaroavdrag	10
6 Fakturering.....	10

Inledning

Syftet med tillämpningsanvisningarna är att tydliggöra tillämpningen av gällande lagstiftning och rekommendationer som rör avgifter inom kommunens vård-och omsorg. Samt att ge ett stöd i det praktiska arbetet med avgifter för verksamheten.

Tillämpningsanvisningarna ersätter dokument, Riktlinjer – Avgifter inom vård och omsorg daterat 2013-09-12.

1.1 Lagstiftning och rekommendationer

För hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende som avses i socialtjänstlagen (SoL) 5 kapitlet 5 § andra stycket eller 7 § tredje stycket och som inte omfattas av 12 kapitlet jordabalken får kommunen ta ut skäliga avgifter enligt grunder som kommunen bestämmer. I SoL 8 kap finns lagstiftningens grunder för avgiftsuttag.

Avgiftssystemet och dess tillämpningsregler styrs av flera lagar, rekommendationer och förordningar. Till dessa hör:

- Socialtjänstlagen (SoL) 2001:453
- Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 1993:387
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) 2017:30
- Socialförsäkringsbalken 2010:110
- Lag om vissa kommunala befogenheter 2009:47
- Inkomstskattelagen 1999:1229
- Kommunallagen (KL) 2017:725
- Rekommendationer från Livsmedelsverket.
- Rekommendationer från Konsumentverket.
- Äktenskapsbalken 1987:230
- Tandvårdslagen 1985:125

2 Grunderna vid beslut om avgift

2.1 Avgiftstaxa

Kommunfullmäktige beslutar om kommunens avgift för insatser inom vård- och omsorg. Avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnad.

2.2 Högkostnadsskydd (hemtjänst)

Högekostnadsskyddet innebär en högsta avgift (maxtaxa) för hemtjänst (i såväl ordinärt som särskilt boende) och dagverksamhet samt avgifter som avses i 17 kap 8 § Hälso- och Sjukvårdslagen (2017:30). Avgiften anges som del i prisbasbeloppet och förändras därmed varje år. Den högsta avgiften beräknas enligt följande: 0,5392 gånger prisbasbeloppet/12 månader.

2.3 Högekostnadsskydd (för boende i särskilt boende)

Kommunen får dessutom ta en avgift för boende i särskilt boende där det inte föreligger ett hyresavtal enligt jordabalken, t.ex. vid-boende i dubbelrum eller eget rum utan toalett. Den maximala bostadskostnaden per månad som får tas ut i avgift beräknas utifrån aktuellt prisbasbelopp gånger 0,5539/12 månader.

2.4 Förbehållsbelopp

Förbehållsbeloppet består av ett minimibelopp plus den faktiska bostadskostnaden. Avgiften för hemtjänst får inte, tillsammans med avgifter som avses i 17 kap 8 § Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), uppgå till så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel för sina personliga behov och normala levnadskostnader.

2.5 Minimibelopp

Minimibeloppet skall täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, hygien, dagstidningar, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. Minimibeloppet ska utgå från aktuella prisbelopp enligt Konsumentverkets norm och årligen uppdateras.

Sänkning av minimibelopp

Om den enskilde inte har en kostnad för en post som ingår i minimibeloppet ska minimibeloppet minskas med motsvarande summa. Det kan vara om kostnad som ingår i avgiften för hemtjänst och dagverksamhet, om kostnaden ingår i hyran vid bostad i särskilt boende eller om posten tillhandahålls kostnadsfritt av kommunen (exempelvis vissa förbrukningsartiklar, om el ingår i hyran eller del av kostnader för möbler).

Eventuella sänkningar av minimibeloppet för den enskilde ska årligen revideras utifrån aktuellt prisbasbelopp.

Höjning av minimibelopp

Om den enskilde på grund av särskilda omständigheter har behov av ytterligare medel kan minimibeloppet fastställas till en högre nivå. Behovet ska vara av varaktig karaktär och avse belopp om minst 200 kronor per månad. Med varaktig karaktär menas att kostnaden skall vara regelbundet återkommande under större delen av ett år.

Den vanligaste höjningen av minimibeloppet gäller matkostnader vid köp av mat. Om en person köper ett mål färdiglagad mat varje dag, ska kostnaderna för detta beräknas och minimibeloppet höjas för att räcka till kostnader för övriga måltider. Minimibeloppet höjs årligen utifrån Konsumentverkets beräkningar för livsmedel. Den köpta måltiden anses då vara huvudmål.

Extraordinära kostnader

Andra tillfällen där höjning av minimibeloppet kan vara aktuellt är till exempel; underhållskostnader för minderåriga barn, arbetsresor, kostnad för god man och yngre funktionshindrade personers rätt till fritidsaktiviteter.

Eventuella höjningar av minimibeloppet för den enskilde skall årligen revideras utifrån aktuellt prisbasbelopp.

3 Beräkning av avgiftsutrymme

Avgiftsutrymme fastställs på individnivå.

Avgiften beräknas utifrån individens aktuella förvärvs- och kapitalinkomster, enligt gällande inkomstskattelagstiftning. Dessutom ska bostadstillägg och särskilt bostadstillägg medräknas som inkomst.

Underskott av kapital eller förlust av näringsverksamhet ingår inte vid beräkning av avgift. Förmögenheten påverkar inte avgiftsutrymmets storlek.

Båda parter bor i ordinärt boende

Om man är gift, lever i registrerat partnerskap eller lever under äktenskapsliknande förhållanden läggs bådars inkomst ihop och delas sedan lika inför avgiftsberäkningen.

Ena parten bor vid särskilt boende

När den ene av två makar/sambor/registrerat partnerskap flyttar permanent till bostad i särskild boendeform gäller att var och en räknas som ensamstående vad gäller förbehållsbelopp, bostadskostnad, BTP, förmögenhet och skulder. Däremot sammanräknas pensioner i enlighet med äktenskapsbalken.

Båda bor vid särskilt boende

Om båda bor i särskilt boende läggs bådars inkomst samman och delas vid beräkning av avgift. Förbehållsbeloppet för sammanlevande används.

Beräkningsformel vid fastställande av avgiftsutrymme

Beräkning av avgiftsutrymme kan beskrivas i följande formel.

$(\text{inkomster} + \text{bostadsbidrag/tillägg}) - (\text{skatter} + \text{avgifter} + \text{bostadskostnad} + \text{minimibelopp})$

3.1 Uppgiftslämning

Den enskilde ska senast inom 14 dagar lämna uppgifter så kommunen kan fastställa avgiftsutrymmet.

Om denne inte lämnar inkomstuppgifter till kommunen för fastställande av avgift, debiterar kommunen enligt taxans högsta nivå.

Den enskilde är skyldig att anmäla sådana förändrade inkomst-, förmögenhets- och bostadsförhållanden som kan medföra ändring av avgift.

3.2 Generell jämkning - ensamståendes flytt till särskild boendeform

När en ensamstående flyttar permanent till en särskild boendeform ska denne ges möjlighet att avveckla sin tidigare bostad. Under tiden som den enskilde har dubbla bostadskostnader kan avräkning av kostnaderna för bägge bostäderna göras mot nettoinkomsten. Denna avvecklingstid får uppgå till högst tre månader oavsett bostadsform. Vid avvikelse fordras särskild prövning.

3.3 Överklagning

Innan avgiften debiteras ska den enskilde få ett avgiftsbeslut. Därefter ska den enskilde erhålla nytt avgiftsbeslut vid förändring av insatser som påverkar avgiften eller minst en gång per år, i samband med att nya förbehållsbelopp erhålls.

Avgiftsbeslutet är kan överklagas genom förvaltningsbesvär. Förvaltningen ska bistå den enskilde vid överklagan. Överklagan ska ske inom tre veckor.

4 Avgifter

Alla individuella insatser enligt SoL (Socialtjänstlagen) eller HsL (Hälsa- och sjukvårdslagen) omfattas av avgiftstaxan.

Avgiften för omvårdnad och service

Alla avgifter fastställs utifrån de individuella förutsättningarna. Brukaren är alltid garanterad medel för boende och normala levnadsomkostnader.

Avgiften gäller per person. Om det är två personer i samma hushåll (gifta, sambos eller registrerade partners) debiteras därför var och en för sig.

Om avgiftsunderlaget är lågt reduceras avgiften för att säkerställa brukarens levnadskostnader. I vissa fall är avgiftsunderlaget så lågt att avgiften för service och omvårdnad blir noll kronor.

4.1 Hemtjänst

Alla hemtjänstinsatser är behovsprövade.

I hemtjänsten ingår insatserna: personlig omvårdnad och service t.ex. städ, tvätt, inköp och matdistribution.

4.2 Omvårdnad och service

Omvårdnad och service är indelad i fyra nivåer beroende på hur mycket insatser brukaren har för sin personliga omvårdnad/service. Se tabell nedan.

Vid anhöriganställning gäller samma avgifter och beräkningar.

Enstaka insats 480 kr

Trygghetstelefon/telefonservice 300 kr/ mån.

Nivå	Avgift 2019	Omfattning
Nivå 1	480 kronor per månad	Upp till 3 timmar per månad
Nivå 2	710 konor per månad	Upp till 7 timmar per månad
Nivå 3	1 045 kronor per månad	Upp till 15 timmar per månad
Nivå 4	2 089 kronor per månad	Mer än 15 timmar per månad

4.3 Kost

4.3.1 Avgift för kost på särskilt boende.

I helpension ingår frukost, lunch, mellanmål, middag samt kvällsmål.

I halvpension ingår frukost, ett huvudmål samt fika.

Kost boenden, helpension:	3 000 kr/månad
Kost boenden, halvpension:	1 800 kr/månad
Sondmat vid boende:	3 000 kr/månad
Kaffe och bröd	16 kr/gång

4.3.2 Avgift för kost ordinärt boende.

I priset vid måltidsdistribution ingår inte smör, bröd och måltidsdryck.

Måltidsdistribution hel	1 500 kr/månad
Matlåda varje dag	
Måltidsdistribution halv	850 kr/månad
Matlåda varannan dag	
Enstaka måltider,	60 kr/portion

4.4 Avgift för Hälso- & Sjukvård (gäller fr.o.m.19-02-01)

Avser hembesök av distriktssköterska/sjuksköterska, arbetsterapeut, fysioterapeut/sjukgymnast.

Enstaka besök 200 kr/tillfälle, max 350 kr/månad.

Avgiften för Hälso- & Sjukvård ingår i beräkningen av det maximala avgiftsuttaget. Personer 85 år och äldre berörs ej av detta.

4.5 Övriga avgifter

4.5.1 Dagverksamhet

Dagverksamhet innebär att brukaren har beviljats en insats för aktivitet och mat en eller flera dagar i veckan utanför ordinärt boende hem.

Avgiften för dagverksamhet är 136 kronor per dag. I avgiften ingår lunch samt mellanmål.

4.5.2 Korttidsboende

Avgift för omvårdnad är 70 kr /dag

Avgift för kost är 100 kr/dag

4.5.3 Urstädning av bostad i särskilt boende (ej servicehus)

För urstädning av bostad kontakta enhetschef. Avgiften är 600 kr. Ingår inte i högkostnadsskydd.

4.5.4 Hyra

Vid särskilt boende gäller hyreslagen i de flesta fall. Det innebär att brukaren har ett hyreskontrakt för sitt boende. Om hyreskontraktet upprättas direkt vid boendet, dvs ett 2:a handskontrakt, debiteras hyran i efterskott på räkningen för service och omvårdnadsinsatser.

Det är viktigt att brukaren söker bostadstillägg hos Pensionsmyndigheten. Kundservice 0771-776 776, www.pensionsmyndigheten.se

När en ensamstående flyttar permanent till särskild boendeform ska denne ges möjlighet att avveckla tidigare bostad. Det innebär att du kan få räkna dubbla boendekostnader under högst tre månader.

5 Frånvaroavdrag

Frånvaroavdrag medges från första dagen, utifrån uppgifter från verksamheten. Gäller till exempel vid sjukhusvård, korttidsvistelse eller annan frånvaro

6 Fakturering

Avgiften debiteras i efterskott och ska betalas den sista nästkommande månad.

För påminnelser och krav gäller kommunens regler:

Påminnelse, tio dagar efter förfallodagen.

Inkassokrav, tio dagar efter påminnelsen.

Inkassoavgift, utgår tio dagar efter påminnelsen.